

Räddningstjänst för alla

#1
2024

Graviditeter reser krav på policy

Äntligen är kvinnorna i räddningstjänsten så många att graviditeter, föräldraledighet och amningsperioder börjar märkas i organisationerna.

Alla betonar att det är positivt.

– Det är ett angenämt problem, framhåller Martin Öhrstedt, förbundsdirektör i Brandkåren Attunda.

Men samtidigt något som måste hanteras. Den som är gravid eller ammar får inte utsättas för rök och buller. För operativ personal behövs alltså vikarier under lång tid.

– Vid graviditet gör vi en omplaceringsutredning, där vi ser om vi har arbetsuppgifter som medarbetaren har kompetens för. Finns inte det får hon gå hem med graviditetsspenning från Försäkringskassan.

Martin Öhrstedt skulle vilja att Försäkringskassan skjuter till pengar, så att organisationerna har råd att ha både vikarien och den gravida på jobbet samtidigt.

– Räddningstjänsten har begränsade resurser. Löser vi inte den här frågan kommer det missgynna jämställdhetsarbetet.

Mona Hjortzberg, ordförande för Kvinnor inom räddningstjänsten, framhåller att arbetsgivaren alltid måste göra en riskbedömning utifrån individen, oavsett om det gäller graviditet eller något annat skäl till att en man eller en kvinna behöver en alternativ tjänst.

Räddningstjänsten Väst har som mest samtidigt haft fyra gravida brandmän.

– Än så länge har vi hittat arbetsuppgifter till alla. Vi vill vara en attraktiv arbetsplats för kvinnor, då får vi visa det i handling, säger Mikael Svensson, enhetschef på RVäst.

Men han ställer frågan om det verkligen är nödvändigt att sluta jobba operativt från dag ett.

– Framför allt vill många av tjejerna själva fortsätta åka utryckning längre.

Foto: Pexels/Jessyka Marques

De får inte rökdyka och inte kemdyka, men flera har sagt att de skulle kunna vara chaufför eller ha befälsjobb fram till vecka 15. Det tror jag skulle kunna funka i vår organisation.

Han efterlyser en medicinsk utredning kring vilka risker som är förknippade med olika operativa arbetsuppgifter, och om samma försiktighet krävs kring den ammande som kring den gravida kvinnan.

Ur ett jämställdhetsperspektiv är det bekymmersamt att gravida tvingas hem för tidigt och förlorar både pengar och knytning till arbetsplatsen för att arbetsgivarna inte hittar uppgifter, säger MSB:s Ola Mårtensson.

– Organisationerna måste ha en policy för det, liksom för hur kvinnorna ska återgå till operativ tjänst efter föräldraledighet.

Möt vintern i Halmstad

Året går så fort – boka redan nu in 3–4 december. Då håller NJR höstkonferens i Halmstad.

Sök till Gender coach!

För tredje året i rad erbjuder MSB det uppskattade Gender coach-programmet för räddningstjänstens topp- och mellanchefer. Läs mer och anmäl (senast 28 mars) på [Gender coach 2024](#)

Succé för NJR:s gravid-PT

Erbjudandet kom i december. Redan nu har räddningstjänster som är medlemmar i Nätverket Jämställd Räddningstjänst anmält ett 15-tal medarbetare som får fem individuella digitala träffar med PT Isabelle Franzén. NJR betalar.

– Jätteroligt! säger Magnus Wijk, räddningschef i Halmstad ordförande för NJR under 2024.

PT-erbjudandet fortsätter under Halmstads ordförandeskap, som också i övrigt vill satsa på att ta bort hinder runt graviditet och amning för operativ personal.

Halmstad tänker också förnya spelet Räddningsvärk, och fokusera på styrkeledare.

– Det är otroligt viktigt att det finns ett bra ledarskap i första linjens chefer.

Är din räddningstjänst NJR-medlem? Och har anställda som är gravida, nyförlösta eller på väg tillbaka till jobbet och vill ha individuell coaching av Isabelle Franzén?

Mejla: jamstalldaraddningstjanster@gmail.com

Foto: Peter Muld

Nytt material ska få nya grupper att vilja bli brandmän

Fler kvinnor och fler med utländsk bakgrund ska få upp ögonen för brandmannajobbet. Nu finns bilder som räddningstjänsterna fritt kan använda.

Det är generellt svårt att rekrytera till deltidskåren. Samtidigt är andelen kvinnor fortsatt låg, och andelen personer med utländsk bakgrund ännu lägre. Det finns alltså ett möjligt rekryteringsunderlag.

Men flera studier visar att de under-representerade grupperna inte tänker sig själva som brandmän, och att de bilder som sprids visar en traditionell brandmanna-bild.

Det ville Anna Sahlberg, strateg på Räddsam VG, och Guitta Atallah Hajj, verksamhetsutvecklare på Räddningstjänsten Väst, ändra på. På deras uppdrag och med pengar från MSB tog styrkeledaren och

frilansfotografen Peter Muld under 2023 fram en film och en serie foton på deltidbrandmän.

– Vi vill uppmärksamma att det är ett uppdrag både för män och kvinnor och för personer med icke-nordisk bakgrund, och vi ville hjälpa räddningstjänsterna att kunna visa upp en större bredd, säger Anna Sahlberg. Bildmaterialet presenterades i slutet av januari, tillsammans med tips på hur räddningstjänsterna kan nå nya grupper.

– Gensvaret har varit överväldigande. Nästan varje dag får jag mejl från räddningstjänster som vill använda materialet.

Jämställdhetsnätverken blir fler, breddas och knyts ihop

Räddsam VG och Räddningstjänsten Storgöteborg bjuder in till två träffar för all jämställdhetsintresserad personal på räddningstjänster i Region Västra Götaland.

– Vi vill öka gemenskapen och få till en samverkan mellan olika organisationer, säger Anna Sahlberg, strateg Räddsam VG.

Den första träffen blir digital och hålls klockan 15–17 den 16 april. Det andra tillfället blir den 10 september, en heldag på plats på Gårda i Göteborg.

– Programmet är inte spikat än, men det blir två inspirerande träffar fullspäckade med nätverkande och föreläsningar.

Medelpads Räddningstjänstförbunds nätverk är öppet för alla kvinnor, oavsett arbetsuppgifter, och höll en välbesökt träff i början av januari.

– Vi vänder oss till alla, inte bara uttryckande. Det kan finnas utmaningar i att vara kvinna inom fler områden inom räddningstjänsten, säger HR-chef Sarah Faxby Bjerner.

Vårens SMO-kampanj vill nå bredare

Ta på dig uppgiften! Utbilda dig till brandman!

Under tiden som ansökningsperioden till brandmanna-utbildningen Skydd mot olyckor, SMO, pågår kommer budskapet att annonseras i sociala mediakanaler och digitalt utomhus i förorter runt Stockholm, Göteborg och Malmö och i nättidningen Alkompis som presenterar svenska nyheter på arabiska. Det ska också annonseras som reklam i ett fyrtiotal poddar med en majoritet kvinnor bland sina lyssnare, och samma budskap och kanaler används för att informera om sotarutbildningen.

– Vi använder i stort samma annonsmaterial som i fjol, men utökar kampanjen med fler kanaler och gör en särskild satsning för att nå kvinnor och personer med utländsk bakgrund, berättar Tarja Aurbakken, handläggare på MSB.

Ansökningsperioden pågår 15 mars–15 april. MSB kommer också att i förväg mejla räddningstjänsterna så att de känner till kampanjen.

MSB:s skolor bromsar rullbandet

Vid rekrytering av brandmän ska rullbandet inte köras snabbare än 4,5 km/h, det är sedan några månader tillbaka MSB:s rekommendation.

Även om både MSB och Arbetsmiljöverket är tydliga med att 4,5 km/h är tillräckligt för att kunna garantera arbetsförmåga från ett medicinskt perspektiv så är varje räddningstjänst fri att själv bestämma över rullbandet.

Men på MSB:s skolor Revinge och Sandö bestämmer MSB. På brandmannautbildningen SMO tillämpas nu konsekvent hastigheten 4,5 km/h.